

A 92/2/11

ARREST van 28 juni 1994
in de zaak A 92/2

inzake

VAN MESSEL

tegen

ONTVANGER BELASTINGEN

Procestaal : Nederlands

ARRET du 28 juin 1994
dans l'affaire A 92/2

En cause :

VAN MESSEL

contre

RECEVEUR DES CONTRIBUTIONS

Langue de la procédure : le néerlandais

HET BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 92/2

1. Gezien het op 14 februari 1992 door de Hoge Raad der Nederlanden gewezen arrest in de zaak van Barend van Messel, wonende te Scheemda, tegen de Ontvanger der Directe Belastingen te Rotterdam, 1e kantoor, waarbij overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof vragen van uitleg worden gesteld van het op 5 september 1952 tussen België, het Groothertogdom Luxemburg en Nederland gesloten Verdrag nopens wederkerige bijstand inzake de invordering van belastingschulden, hierna te noemen : het Invorderingsverdrag ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

2. Overwegende dat op grond van het arrest van de Hoge Raad de relevante feiten kunnen worden omschreven als volgt :

(i) Van Messel is in het kader van een strafprocedure hoofdelijk met een aantal andere personen bij vonnis van de Rechtbank te Antwerpen van 5 oktober 1972, nadien bevestigd door arrest van het Hof van Beroep te Brussel, zetelend te Antwerpen, van 28 februari 1973, bij verstek veroordeeld tot onder meer betaling van een bedrag aan invoerrechten groot B.frs. 9.457.727.

(ii) Het kantoor der douane te Antwerpen heeft de vordering op Van Messel in of omstreeks het jaar 1975 in handen gesteld van de Ontvanger te Rotterdam met verzoek de invordering daarvan onder het Verdrag ter hand te willen nemen.

(iii) De Ontvanger heeft tot 1986 geen executiemaatregelen genomen tegen Van Messel. In het voorjaar van dat jaar heeft de Ontvanger echter een aantal belastingteruggaven waarop Van Messel recht had, verrekend met evenbedoelde vordering en wel tot in totaal f. 26.275,--.

(iv) De Ontvanger is niet bereid in der minne tot uitbetaling van dit bedrag aan Van Messel over te gaan.

(v) Van Messel heeft de Ontvanger gedagvaard voor de Rechtbank te Rotterdam en gevorderd de Ontvanger te veroordelen (a) zich te onthouden jegens Van Messel van invordering van voormeld bedrag aan invoerrechten en (b) aan Van Messel te betalen voormeld bedrag van f. 26.275,-- ;

(vi) De Rechtbank te Rotterdam heeft de vordering afgewezen en het Gerechtshof te 's-Gravenhage heeft het vonnis van de Rechtbank bekrachtigd. Van Messel heeft beroep in cassatie ingesteld.

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

3. Overwegende dat de Hoge Raad, na in zijn arrest met juistheid te hebben geconstateerd dat het Invorderingsverdrag bij het Eerste Protocol ter uitvoering van artikel 1, lid 2, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof is aangewezen als gemeenschappelijke rechtsregel, de volgende vragen van uitleg van het Invorderingsverdrag heeft gesteld :

1. Is het Verdrag ook van toepassing wanneer de belastingschuld is vastgesteld in een rechterlijke beslissing in een strafprocedure ?

Indien vraag 1 bevestigend wordt beantwoord :

2. Wanneer de bevoegde autoriteit van het aangezochte land overgaat tot invordering van de vastgestelde belastingschuld, sluit het Verdrag dan uit dat de bevoegde rechter van dat land oordeelt dat de invordering afstuit op strijd met de openbare orde van zijn land ?

4. Overwegende dat het Hof, overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, een door de griffier gewaarmerkt afschrift van het arrest van de Hoge Raad heeft gezonden aan de Ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg ;

5. dat de Minister van Justitie van België een schriftelijke uiteenzetting ter griffie heeft ingediend en partijen ieder een memorie en vervolgens een memorie van antwoord hebben doen indienen, namens Van Messel door mr H.A. Groen en namens de Ontvanger der directe belastingen door mrs G.M.M. den Drijver en R.M. Hermans ;

6. Overwegende dat de plaatsvervangend Advocaat-Generaal Mok op 26 januari 1994 schriftelijk conclusie heeft genomen ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

Met betrekking tot de eerste vraag :

7. Overwegende dat indien de schuld waarvan op de voet van het Invorderingsverdrag de invordering wordt gevraagd, naar het recht van het land dat schuldeiser is, moet worden aangemerkt als een schuld ter zake van

een door de Staat geheven belasting, noch uit de tekst van het Invorderingsverdrag noch uit de uit artikel 1 van dat verdrag blijkende strekking daarvan - te weten voor de Verdragsluitende Partijen het verzekeren van de invordering van de in artikel 2 bedoelde belastingschulden door wederkerig bijstand te verlenen - volgt dat het Invorderingsverdrag niet van toepassing is in de gevallen waarin die belastingschuld is vastgesteld door de rechter in een strafprocedure indien deze rechter in het eisende land als de daartoe bevoegde instantie is aangewezen ;

8. Overwegende dat de eerste vraag dan ook bevestigend moet worden beantwoord ;

Met betrekking tot de tweede vraag

9. Overwegende dat, zoals blijkt uit de preambule van het Invorderingsverdrag, de in dat verdrag geregelde wederkerige bijstand wenselijk werd geoordeeld met het oog op de uiteindelijke verwezenlijking van de Economische Unie tussen België, Nederland en Luxemburg ;

10. Overwegende dat deze doelstelling zich verzet tegen een restrictieve uitleg van de verplichtingen welke de drie landen bij het Invorderingsverdrag jegens elkaar zijn aangegaan ;

11. Overwegende dat weliswaar het Invorderingsverdrag, anders dan bij voorbeeld het Belgisch-Nederlands executieverdrag van 28 maart 1925, niet een bepaling bevat welke voorziet in een uitzondering op de verdragsverplichtingen voor het geval dat voldoening daaraan door de bevoegde (administratieve of rechterlijke) autoriteiten van het aangezochte land onverenigbaar wordt geacht met de openbare orde van dat land ;

12. Overwegende dat echter niet kan worden aangenomen dat de Beneluxlanden een oordeel dat invordering van een belastingschuld op de voet van het Invorderingsverdrag afstuit op strijd met de openbare orde van het aangezochte land, hebben willen uitsluiten voor het geval dat de belastingschuld zou blijken te zijn vastgesteld met evidente veronachtzaming van rechtsbeginselen die in dat land als fundamenteel worden beschouwd ;

13. Overwegende dat op de tweede vraag derhalve behoort te worden geantwoord zoals hierna onder 20 voor recht zal worden verklaard ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

14. Overwegende dat krachtens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof het Hof de kosten dient vast te stellen welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen, voor zover dit in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is ;

15. dat volgens de Nederlandse wetgeving het salaris van de raadslieden van partijen wordt begrepen in de kosten welke aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht ;

16. dat gelet op het vorenstaande de kosten op de behandeling voor het Hof gevallen, voor ieder van partijen moeten worden bepaald op f. 2000,- (exclusief B.T.W.) ;

17. Uitspraak doende over de door de Hoge Raad bij arrest van 14 februari 1992 gestelde vragen ;

18. Gelet op de conclusie van de plaatsvervangend Advocaat-Generaal Mok ;

VERKLAART VOOR RECHT :

Ten aanzien van de eerste vraag

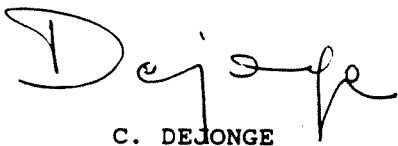
19. Het Invorderingsverdrag is ook van toepassing wanneer de belastingsschuld is vastgesteld in een rechterlijke beslissing in een strafprocedure ;

Ten aanzien van de tweede vraag

20. Het Invorderingsverdrag sluit uit dat de bevoegde rechter van het aangezochte land oordeelt dat de invordering afstuit op strijd met de openbare orde van zijn land, tenzij zou blijken dat de belastingschuld is vastgesteld met evidente veronachtzaming van rechtsbeginselen die in dat land als fundamenteel worden beschouwd.

Aldus gewezen door de heren F. Hess, eerste vice-president, H.L.J. Roelvink, P. Kayser, R. Everling, C.H. Beekhuis, P. Marchal, Y. Rappe, rechters, J.L.M. Urlings en D. Holsters, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare zitting te 's-Gravenhage op 28 juni 1994, door de heer H.L.J. Roelvink, voornoemd, in aanwezigheid van de heren Th.B. ten Kate, advocaat-generaal, en C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.

C. DEJONGE

H.L.J. ROELVINK